35ste jaar. — Nr 131-132. Zaterdag 3 november 1888.

Men schrijft in : te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikel vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 3 NOVEMBER.

Van alles wat.

De kiezing te Brussel heeft den uitslag gehad, dien wij voorzagen, of liever die iedereen voorzag toen de *Association libérale*, weigerde zich door de *Ligue* te doen wurgen, zoo zegt het *Handelsblad* van Antwerpen.

Wij nemen nochtans niet aan dat de leden der eerste, voor den konservatieven kandidaat hebben gestemd ; zij zijn over 't algemeen, zoo niet allen, onzijdig gebleven. De konservatieve kiezer is in grooter getal opgekomen dan verleden maandag, zooals ook de liberalen.

Het is nochtans zeker dat de konservatieve partij zich meer en meer ankert in Brussel, en zij reeds een grooten weg heeft afgelegd. Over weinige jaren, durfde men er nog niet aan denken, in strijd te komen met die almachtige doktrinairs.

Vandaag klopt men ze achteruit, en men behaalt victorie op victorie.

De neerlaag van M. Graux, een der groote mannen, een der kopstukken, heeft in de *Ligue* een razendigen indruk gemaakt. Het lokaal der doktrinairs geleek van tijd tot tijd aan eene menagerie — zoo brulden en huilden de oude pruiken, om den val van hunnen afgod.

Blijkbaar waren er radikalen aanwezig, om ook aan hunne gevoelens lucht te geven ; maar ziet ! Volgens MM. Bergé en Graux draagt er maar één enkel de schuld van al die neerlagen, en dat is.... M. Woeste !

Wij zien er niet in dat M. Woeste hier meer schuld heeft dan wie ook, die er voor was om in de leste kiezing in den strijd te komen. Overigens, indien M. Woeste de schuld is der overwinning, zal hij er fier op zijn en het konservatieve land zal er hem dankbaar voor blijven.

In de zitting der *Ligue* heeft men veel geschreeuwd *union union* ; doch van wie deze geroepen uitgingen, weten wij niet. Blijkbaar waren het niet de doktrinairs, die de « eendracht » wilden, niettegenstaande al de lessen, die men hun toedient.

De eendracht met de doktrinairs is niet zoo gemakkelijk te bewerken : zij willen alléén meester zijn en meester blijven, en zelfs zóó trotsch dat zij zich niet gewerdigen te antwoorden als de *Liberale Bond* hun verzoekt om te onderhandelen.

Er zullen nochtans nieuwe pogingen aangewend worden tot verzoening : wij wachten !

* * *

Zondag moest er te Laeken eene kiezing plaats hebben voor drie leden van den gemeenteraad.

Twee lijsten stonden tegenover elkander, eene liberale lijst met de namen van MM. Jouart, Salvador en Lieben, en eene independente met de namen van MM. Gellens, Van Santen en Ectors.

De independenten zijn gekozen met eene meerderheid van ruim 200 stemmen.

* * *

Het onderzoek der boeken van de gemeentekas der stad Gent is zoo goed als gedaan, zegt de *Journal de Gand*.

Het laat nu reeds toe omtrent het cijfer der ontvreemdingen vast te stellen, ten nadeele van den ontvanger gepleegd. Dit cijfer overtreft de vooruitzichten.

Ziebier in ronde cijfers :
Op de achterstallige rekeningen 35,000fr.
Op de koepons der stadsloten 100,000 fr.
Op de titels der leeningen 120,000 fr.
Dus in het geheel bijna 250,000 frank.

Het nazicht der vervallen koepons, door het kollegie ondernomen, in insgelijks geëindigd. Wij weten niet welk de uitslag is. Men verzekert dat men voor een jaar een tekort van 1600 en voor een ander van 1000 koepons heeft vastgesteld. Wij weten niet of dat echt is. In dit geval zijn het ontvreemdingen, niet ten nadeele van den ontvanger, maar ten nadeele van de stad.

* * *

De liberale drukpers die geene gelegenheid laat ontsnappen om de Eerw. Broeders der Christelijke scholen en catholieke onderwijzers als *nietweters, uilen, dommerikken, koewachters*, en nog al meer uit te schelden, zwijgt nu over de uitslagen der kampstrijden van het lager onderwijs dezes jaars.

Doch geen wonder, zij zouden moeten bekennen dat de catholieke scholen den palm hebben behaald en de liberale scholen, met hunne zoo gezegde hoog geleerde onderwijzers, geklopt werden als kaf.

Men begrijpt, wat affront, wat vernedering het zou wezen voor de liberale schrijvelaars den triomf te moeten verkondigen van catholieke scholen die volgens hen niet anders dan crétins of domkoppen zouden voortbrengen !

Moesten de liberale dagbladen dien triomf mededeelen, geen nummer zou heden verschijnen of er zou moeten spraak van zijn, want uit alle arrondissementen, uit alle provinciën, worden de tijdingen overgebrieft van de schitterende zegepralen door het vrije catholiek onderwijs behaald.

Doch die schitterende uitslagen zullen niet beletten dat de liberale beleedigers gelijk voorgaandelijk de Eerw. Broeders en Vrije Onderwijzers met gansche wagenmodder en slijk naar 't hoofd zullen slingeren. Immers dat valt niet te verwonderen, de liberale schrijvelaars deinsen voor geene oneerlijkheid, voor geen snoodheid achteruit!

Stads- & provincie nieuws

Gemeenteraad van Tongeren.

Zitting van dinsdag 30 october 1888.

Tegenwoordig : MM. Meyers, burgemeester, Coart en Schoetzen schepenen, Christiaens, Claikens, Ghiném, Nicolaers, Vroonen en Zeegers, leden.

M. Burgemeester overhandigt aan MM. Dessers en Moermans, leerlingen der stadsteekenschool, de medaliën hen door het Gouvernement toegekend. Er wordt kennis aan den raad gegeven van twee brieven van M. den Gouverneur, in antwoord op de vraag door de stad aan de provincie gedaan, om tusschen te komen in de plaveiing van den Mageren Varkensmarkt en van het Bulkerstraatje. Deze vragen van subsied zijn door de bestendige Deputatie aangenomen geworden. De provincie zal voor een zesde in de onkosten tusschenkomen.

M. Burgemeester geeft lezing van eenen brief van inwoners van het kwartier der nieuwe Statie, klagende over den hedendaagschen toestand der Raperiestraat. De ondertekenaars doen uitschijnen dat sedert de verleging der Raperiestraat naar 's Heeren-Elderen afgeschaft is, zij eene straat zonder uitgang geworden is. In deze straat bestaat nijverheid en handel en door den hedendaagschen staat van zaken, moet de nering er lijden. Om dezen toestand te verbeteren, zou het voldoende zijn eene kleine *emprise* te doen aan de binnenplaats der koopwaren-statie alsook aan de binnenplaats van M. P. Ghinésu. Zoo zou men eene straat hebben van de Raperiestraat tot aan den Maastrichtersteenweg. De ondertekenaars voegen er bij dat deze straat eene verfraaiing voor de nieuwe Statieplaats zou zijn en vragen dat dit punt onderzocht worde.

M. Burgemeester legt de kwestie uit. Hij meent dat de administratie der spoorwegen aan de stedelijke regering niet een stuk grond zal afstaan dat zij, door middel van onteigening, verworven heeft voor het vergrooten der Statie.

Het college zal deze vraag onderzoeken.

De raad gaat tot de dagorde over :

1° *Mededeeling van eenen brief van M. den Arrondissementscommissaris der wegen, voorstellende de plaveiing van het Bulkerstraatje tot in de maand april te verschuiven.*

M. Burgemeester geeft lezing van eenen brief van M. den Arrondissementscommissaris der wegen, waaruit blijkt dat de geleverde steenen de vereischte hoedanigheden niet bezitten alsook van eenen brief van den eigenaar der steengroeven aan M. den schepen Coart, een uitstel vragende om de slechte steenen uit de goede te doen rapen.

Het college stelt voor de plaveiing van het Bulkerstraatje tot de maand april uit te stellen.

Aangenomen.

2° *Teekenschool. Begrooting voor* 1889. — Aangenomen.

3° *Burgerlijke Godshuizen. Verpachting van goederen. Akt.*

4° *Rekening van* 1887.

5° *Begrooting voor* 1888.

Aangenomen.

6° *Paarden- en veemarkten. Behouding dezer markten op de donderdag indien die dag een kleine heiligen dag is.*

M. Burgemeester herinnert dat eene petitie, door 117 inwoners der stad ondertekend, vraagt, dat in geval de donderdag eene kleine heiligen dag is, de paarden-en veemarkten van 's donderdags niet meer 's woensdags gehouden worden, gelijk het heden gebeurt.

De ondertekenaars zeggen dat de markten welke 's woensdags gehouden worden weinig gevolgd zijn. De commissie welke deze kwestie onderzocht heeft, is van gedachte geweest dat deze vraag moest aanvaard worden.

M. Burgemeester zegt dat deze kwestie, voorafleer door den raad kunnen opgelost worden, aan een enkwest *de commodo et incommodo* moet onderworpen worden, waarin alle belanghebbende hunne gedachte kunnen komen in uitdrukken.

M. Burgemeester meent dat indien de paarden- en veemarkten der donderdagen op eenen kleinen heiligendag zouden gehouden worden, zij niet zouden gevolgd zijn gelijk op de werkdagen.

M. Claikens zegt dat de raad van heden af niet over de kwestie moest beslissen.

M. Coart antwoordt dat de raad zich voor het oogenblik enkel moet bezig houden met het punt van te weten of hij een enkwest de *commodo et incommodo* moet instellen.

M. Schaetzen zegt dat er gewoonten zijn met dewelke men moet rekenen. Indien de markten, die op eenen heiligen dag vallen, 's woensdags gehouden worden, dit is door het gebruik vastgesteld geworden.

M. Christiaens doet opmerken dat de kaarten op de welke de datums der paarden- en veemarkten aangekondigd zijn, dragen dat, in geval de markt op eenen heiligen dag valt, hij daags te voren zal gehouden worden.

M. Schaetzen komt op zijne vorige opmerkingen terug. Hij is van gedachte dat men met groote voorzichtigheid de oude gebruiken moet veranderen.

De raad beslist, met eenparigheid van stemmen, dat de petitie aan een enkwest *de commodo et incommodo* zal onderworpen worden.

7° *Personeele belasting. Commissie ingesteld door artikel* 38 *der wet van den* 28 *juni* 1822. *Delegatie van twee leden van den raad.*

De raad delegeert MM. Nicolaers en Vroonen.

8° 9° *Muziekschool. Aanneming van het reglement en benoeming van den directeur en van de commissie.*

Het reglement wordt aangenomen met het voorbehoud dat de commissie der muziekschool verscheidene veranderingen aan het program der lessen zal toebrengen. De raad zal zich weldra met deze veranderingen moeten bezig houden. De lessen van solfege voor meisjes zullen in de betalende lagere school gegeven worden.

De muziekschool voor jongens zal in de oude bewaarschool ingericht worden.

Er wordt alsdan overgegaan tot de benoeming van den directeur der muziekschool.

M. A. Honhon wordt met eenparigheid van stemmen gekozen.

MM. E. Coart en O. Francken worden leden der beheerende commissie benoemd, insgelijks met eenparigheid van stemmen.

O dat geuzenblad !

Wij hebben ons dikwijls gevraagd wat toch M. Hyac. Vanderyst, onze geachte landbouwkundige, aan het geuzenblad mag gedaan hebben, om zulke fransche colère hij onzen liberalen confrater te ontsteken. Wij hebben M. Vanderyst altijd gekend als een brave, vreedzame en bekwame jongen, die in het volbrengen van zijn ambt veel ijver en groote kennissen aan den dag legt, die uitstekende diensten aan den limburgschen landbouw bewijst en die onbekwaam is aan wien het ook zij het minste leed te veroorzaken. En die verdienstige mensch wordt daar alle weken door die lompe kneukels van het geuzenblad aangeraand en uitgescholden, zonder dat er iemand is die er den *waarom* kan van raden.

Doch verleden zaterdag heeft het geuzenblad ons daarover eene kostelijke bekentenis gedaan. Zijn opsteller is *gechagerneerd* omdat M. Vanderyst een tractement geniet van 4250 fr. terwijl de opsteller van het geuzenblad niets krijgt, en hij voegt er bij dat, « ingeval men hem eene dergelijke » jaarwedde wil geven, hij de pen zal nederleggen » en de karotenteelt op de hoogte eener kunst » verheffen ? »

Men moet niet meenen dat wij onnauwkeurig vertalen ; ziehier letterlijk betgeen deze aardige transchmaan schrijft :

« *Nous sommes prêts à déposer notre plume, si » notre confrère (le Courrier) parvient à nous » procurer pareille aubaine — 4250 francs de » traitement fixe — 50 francs par conférence !* » *Tudieu ! Nous nous engageons même à élever la » culture de la carotte à la hauteur d'un art.* »

Och ! Mijnheer de minister, geef die jongens toch een plaatsje van een vier of vijf duizend frank, dan zullen zij ophouden met alles af te keuren, dan zullen zij vinden dat alles op zijn best is, en zij zullen de karoot op de hoogte van eene kunst verheffen.

En denken dat de liberale *Journal de Liége* durfde zeggen : *Ces gens ne vieront pas, il ont trop d'esprit !!!*

De verplaatsing van eenige regelen in ons nummer van verleden zaterdag, heeft een gedeelte van onsartikel over het nieuwe kerkhof onverstaanbaar gemaakt.

De zin moet als volgt hersteld worden :

« Men had eerst gemeend het tegenwoordig kerkhof te kunnen vergrooten ; maar men heeft van dit voornemen moeten afzien. Het tegenwoordig kerkhof, zoo als alle naburige grooten die zich rechts van den Bilsersteenweg bevinden, is zeer dikwijls aan onderaarsche waters onderhevig. Zeer bevoegde mannen zijn van gedachte dat zich daar de ware bronnen van den Demer bevinden. Dit kwaad kan niet verwijderd worden. »

De opening der sessie van het hof van assisen der provincie Limburg, voor het vierde kwartaal 1888, zal plaats hebben te Tongeren, op woensdag 26 december, onder voorzitterschap van den raadsheer Clooten.

In den nacht van donderdag tot vrijdag, rond half een, is er een geweldige brand uitgeborsten in het huis genaamd *In de drie Haazen*, bewoond door M. Mouha, Maestrichterstraat.

Dank aan de zeer spoedige aangebrachte hulp, heeft men krachtdadig het vernielend element kunnen bevechten en de nabijliggende huizen bevrijden.

Daar wij dit jaar met eene lentachtige october maand begunstigd zijn, zoo worden de herfstvergaderingen thans zeer gevolgd te Parys en de warande der Acacias heeft dagelijks het uitzicht van een waren mierenest der elegantste damen der hoofdstad. Dit aangenaam najaar laat toe aan eenige onder haar, deze wandeling te doen in bovenlijf, met den mantel op den arm (*waarover zij niet onteveden zijn*) en aldus de schoonste en elegantste toiletten in dezen wedstrijd van coquetterie te vertoonen.

Ook een der bestuurders der Compagnie Lyonnaise van Luik, die verleden week naar Parys vertrok om er de laatste nieuwig heden uitgekomen gedurende october te gaan bezichtigen, heeft met eigen oogen over de fraaiste toiletten kunnen oordeelen en er zich de fraaie weefsels kunnen van bezorgen. Dit huis betwelk er aan houdt om altijd de eerste nieuwigheden aan zijne uitgelezene clientel aan te bieden, zal morgen zondag 4 November eene teatoonstelling maken van deze laatste verscheene nieuwigheden.

Geestelijke Benoemingen.

Verleden woensdag heeft Z. Doorl. Hoogw. de Bisschop, den Hoogeerw. heer Rutten, Geh. kamerheer van Z. H. en Vicaris-generaal, als Deken van het kapittel geïnstalleerd ; Z. Hoogeerw. werd dezer dagen door Z. Heil. den Paus tot die waardigheid verheven ter vervanging van wijlen Monseigneur Warblings.

De eerw. heer H. Peerbooms, kapelaan te Lanaeken, is pastoor benoemd te Souverain-Wandre.

De eerw. heer A. Rivaet, pastoor te Souverain-Wandre, is verplaatst naar St-Remi, in vervanging van den eerw. heer Bardenne, die zijn ontslag heeft genomen.

Komt te verschijnen en is te bekomen op het bureel van dit blad :

Etude pratique sur les maladies charbonneuses des céréales, door Hyacinthe VANDERYST, *Ingénieur, Landbouwkundige van den Staat.*

Prijs fr. 0,50.

Nieuwigheid : Kerstlied door M. Vandervorst, fransche en vlaamsche woorden (Solo en koorzang, volgens wijs is het schoonste tot hiertoe bekend en bekomt eene grooten toeval. — Te bekomen bij De Ayassa en Cie 92, Bergstraat, Brussel en bij al de muziek verkoopers.

Aanstaande maandag, om half acht, zal in O. L. V. kerk van wege de sociëteit der *Goede Vrienden*, eene zielemis plaats hebben voor de zielrust van den afgestorven heer Joseph Nossent.

BINNENLAND.

Moord in eene koolmijn. — Het parket van Luik heeft zich naar Tilleur begeven, om onderzoek in te spannen naar eene misdaad, die in de koolmijn van Tilleur gepleegd is.

Twee werklie hadden twist gekregen en een hunner, een zeventienjarige jongen, bracht zijnen tegenstrever met de *haverzeise*, een scherpwerktuig, eenen steek toe, die zijnen hals dwars doorboorde.

Het slachtoffer stierf een uur later.

De moordenaar werd onmiddelijk aangehouden.

— Snelle luchtreis. — De ballon waarmede Mej. Dare en M. Spelterini verleden zondag uit het hol van de Wereldtentoonstelling opstegen, is ondergedaald te Lichtaert.

De reizigers hebben die 70 kilometers afgelegd in 35 minuten.

Onze saeltreinen doen het niet op dien tijd. De dagbladen zeggen dat de luchtreizigers bij de Kempenaars een uitmuntend onthaal genoten.

— Zaterdag avond kwam M. Van R... eigenaar te Brussel, van eene reis naar Hal in de Zuiderstatie weer. Eenskaps kwam eene jonge juffer naar hem gesneld, en omhelsde hem hartelijk. M. Van R... die haar volstrekt niet kende, dacht dat die juffer zich bedroog en zegde het haar. Aanstonds vroeg zij verschooning en bekende dat zij zich waarlijk van persoon vergist had.

M. Van R... keerde naar huis, in zijn eigen lachend over dat zonderling geval. Zijne vreugde was echter van korten duur, want thuis gekomen bestatigde hij dat de juffer hem ontlast had van zijne kravatspeld, een juweel van groote weerde, bezet met briljanten.

— In Oost-Vlaenderen. — 19en februari 1888. — Ik ondergeteekende, Damien Candron, handbouwer te Vlierzele, verklaar dat ik van eene hevige borst verkoudheid aangedaan was, die mij veel vermoeide en de ademhaling belemmerde ; ik nam de Zwitersche Pillen van 1 fr. 50 de doos ; vier dagen daarna gevoelde ik mij beter, heden ben ik gansch hersteld.

(Handteeken gewettigd).

— In twee dagen, gewaarborgde genezing van den hardnekkigsten hoest, door de Pastille Walthery die verkocht wordt aan 1 fr. de doos in alle apotheken.

— Zaak Celina Dissy. — Sedert het begin der week hield het assisenhof van Henegouw zich bezig met de zaak ten laste van Celina Dissy, van Comillet, die beschuldigd wordt hare schoonmoeder, vrouw Grigoard, te Marcinelle, de keel te hebben doorgesneden.

De zitting van zaterdag werd gekenmerkt door een zonderling geval. Een gevangenbewaarder en de bestuurder der gevangenis kwamen verklaren dat zij donderdag gezien hadden, dat de advokaat van Celina Dissy, deze laatste, in de spreekkamer der gevangenis, in een droomslaap bracht met haar strak in de oogen te zien. De beschuldigde was dan onmiddelijk gevoelloos geworden.

Celina Dissy zou van eene zuster der gevangenis gezegd hebben, dat zij daarover zeer tevreden was, dat die slaapverwekking zich op de zitting zou kunnen vernieuwen.

Die verklaringen brachten des te meer opschudding te weeg, daar Celina Dissy vrijdag ter zitting in bezwijming was gevallen en men de zaak natuurlijk in verband bracht met het geval van donderdag avond.

M. de voorzitter gaf aan den advokaat der beschuldigde, Mr Evrard, eene strenge berisping.

« Gij zijt tot het uiterste geweest, zegde hij hem, gij hebt het gerecht willen bedriegen. Ik eerbiedig uw kleed van advokaat, doch gij zalt uitleggingen te geven hebben over uw gedrag, aan den tuchtraad der balie van Charleroi ».

M. Evrard protesteerde dat hij geene slechte inzichten gehad heeft. « Indien men mijne inzichten verdenkt, zegde hij, zal ik de bank der verdediging verlaten. Ik heb geen proefnemiog willen doen ; het was eene onvoorzichtigheid van mijnentwege, 't is waar, doch ik had volstrekt geene onerlijke bedoeling. »

Uitspraak. — Celina Dissy is door den jury onplichtig verklaard aan den moord op hare schoonmoeder en bijgevolg vrijgesproken. Zij werd onmiddelijk in vrijheid gesteld.

— Eene jachthistorie. — Over eenige dagen wandelde een groot jachtliefhebber van Calais, het geweer onder den arm, in gezelschap van zijnen hond, door het veld. Reeds zaten er twee patrijzen in zijne weitesch, maar ongelukkiglijk had hij geene andere toelating tot jagen dan die welke hij zichzelven gegeven had.

Tot hiertoe, zegde hij met een zucht van zelfvoldoening, heb ik nog niet te klagen, indien het zoo voortgaat zal ik eene goede jacht hebben.

Op hetzelfde oogenblik ziet hij twee gendarmen komen.

— Sapristi, zegde hij in zijn eigen, ik ben er aan ! Komaan, houden wij ons goed ; en met het ernstigste gezicht van de wereld ging hij in zijne bezigheid voort. De gendarmen gingen voorbij.

— Dag mijnheer, zegde een hunner. Is de jacht gelukkig ?

— Pouah ! antwoordde de wildstrooper, men verschiet zijn poeier naar de musschen, maar men amuseert zich toch.

— Goed geluk ! zegden de gendarmen, en gingen voort.

— Oef ! dacht de jager. Zij zijn weg.

De dienaars der wet hadden aanwelijks honderd schreden gedaan of zij keerden haastig terug.

— Nu ben ik er zeker aan ! zegde de jager. Procesverbaal, het geweer aangeslagen ! Zij moesten hem, die de gendarmen en de *port d'armes* uitgevonden heeft, ophangen.

Daarop zette de wildstrooper onachtzaam zijnen weg voort, terwijl hij aandachtig zijnen hond bekeek, die in de struiken kwispelsteertte, alsof het arme dier het gevaar begreep, waarin zijnen meester verkeerde.

Mijnheer ! mijnheer ! riepen de gendarmen.

Mijnheer gehoorde van niets, tot een der gendarmen hem de hand op den schouder legde.

Mijnheer, zegde hij zacht, daar, ginder zit een haas, kom, haast u, gij kunt hem niet missen.

't Is een valstrikt, dacht de jager. Bah ! ik zal maar meêgaan.

Hij volgde de gendarmen, zag den haas, schoot hem, stak hem in zijne weitasch en zegde tot zijne twee toevallige opjagers, dieover den uitslag heel tevreden waren :

— Sapristi, vrienden gij hebt mijne jacht goed gemaakt, dank u.

— Komaan, zegden de gendarmen, 't is de moeite niet. Wij zouden dat voor elken jager doen. Het reglement verbiedt dit immers niet. »

En de brave wetsdienaars vertrokken, voldaan over den dienst dien zij mijnheer bewezen hadden, terwijl de wildstrooper van zijnen kant naar huis ging met gevalde weitesch, zonder procesverbaal en inaig over de komst der gendarmen tevreden.

— Nieuwe banknbiljetten. — Sedert vrijdag, geeft de Nationale Bank nieuwe banknbiljetten van 500 en van 50 frank uit. Die van 50 gelijken zeer wel door hun formaat aan die van 100 frank, uitgenomen dat zij wat kleiner zijn en langs eene zijde in 't Vlaamsch het opschrift dragen : « Nationale Bank — Brussel. — Betaalbaar op zicht. Vijftig. »

De nieuwe banknbiljetten van 500 fr. hebben de zelfde grootte als de oude. Het getal 500 is in rood gedrukt, evenals de som die ten volle uit en min of meer in vorm van boog is geplaatst. Zij zijn beiden onderteekend door den bestuurder der bank, M. Lamar, en den gewezen bestuurder-schatbewaarder, M. Morel.

Eene verandering aan de banknbiljetten van 50fr. toegebracht, en die hoegenaamd niet kan goedgekeurd worden, is, dat de cijfers en letters 50 franks in plaats van in 't rood, in zwart zullen gedrukt worden. De rooda kleur springt veel meer in 't oog en is beter geschikt om alle missingen te voorkomen.

— Kool van selderij aan stukjes gesneden en dit als thee laten trekken, is een goed middel tegen rhumatiek. Men gebruike er vier tassen per dag van.

— Ontsnapping van wilde dieren. — Ter gelegenheid der *Kermis van de Heide* (Gesse), zijn er zaterdag een groot getal barakken op de markt aldaar toegekomen, onder andere eene *menagerie* met serpenten en wilde dieren. Tegen den valavond bij het verplaatsen der kooien, ontsnapte eene leeuwin uit hare kooi. Het personeel gelukte er nochtans in het dier te boeien vooraleer het kon weggeraken.

Zondag morgend, ontsnapte op nieuw een leeuw en een tijger. Deze werd aanstonds teruggedreven, maar met den leeuw ging het zoo gemakkelijk niet. Het beest woedend geworden deed het onmogelijke om vrij te geraken. Een groote hond die daar omtrent liep werd verscheurd en reeds stond de politie, sterk gewapend, gereed om te vuren, toen het dier eindelijk met moeite genoeg in zijne kooi terug getrokken werd. Onnoodig te zeggen hoe de roudstaande menigte door schrik bevangen, langs alle kanten de vlucht nam !

— Speculatie op het graan. — In de eerste 14 dagen van october, is er in Amerika een feit gebeurd waarvan men wel de beteekenis dient vast

---

DE

VERVLOEKTE DOCHTER (1)

DOOR

Emile Richebourg

7de vervolg.

XIII. — DE AANHOUDING.

De gendarmen kwamen te vier ure te Givry. Zij gingen naar den meier, deelden hem het doel hunner komst mede en lieten zich de woning van Jan Renaud aanwijzen.

Zij bonden hunne paarden aan eene heg en begaven zich naar het huis van den Wolvendooder, dat gemakkelijk te vinden was, want het stond alleen op ongeveer een vijftig stappen afstand van de andere woningen.

Jan Renaud was juist 't huis gekomen. Hij wilde een uurtje rust nemen, om daarna weer naar het land te gaan.

De gendarmen kwamen binnen.

Jan Renaud had niet de minste gedachte, dat zij kwamen om hem aan te houden ; hij meende dat zij hem inlichtingen zouden vragen, die hij zich trouwens voorgenomen had, hun niet te geven.

Hij stond op, en hen naderende, sprak hij : Goeden avond, heeren, wat is er van uwen dienst ?

Genoveva zag de twee dienaars der openbare macht met verwondering en ontsteltenis aan.

— Jan Renaud, zegde de brigadier met eenigzins bewogene stem, want hij kende den Wolvendooder en wist in welken goeden naam hij stond, ik kom u in den naam der wet aanhouden.

De ongelukkige deed eenen stap achteruit en verbleekte.

Genoveva sprong op en ging voor de gendarmen staan.

— Mijnen man aanhouden ? riep zij. Waarom ?

En een doordringenden kreet slakende, voegde zij op dollen toon er bij : Ach ! de misdaad, de misdaad van den afgeloopen nacht !

Jan Renaud was weldra van zijne verbazing bekomen.

— Men houdt dieven aan, zegde hij, maar geen eerlijke lieden.

— Dieven en moordenaars ! hervatten de gendarmen.

Genoveva liet eenen jammerkreet hooren en viel op eenen stoel neder.

— Zijt gij daarom hier ? vroeg Jan Renaud. Wat moet dat beteekenen ?... Houdt men mij daarvoor ? Komaan, dat zou toch een beetje al te erg zijn. Ik ? een dief, een moordenaar ? Niemand van allen die mij kennen, zal dat van mij denken. Maar gij steekt slechts den gek met mij, is 't niet waar ? Men weet wel dat ik niet misdadig kan zijn.

— Het komt ons niet toe, te beoordeelen of gij, ja of neen, schuldig zijt, zegde de brigadier.

— Dus verdenkt, beschuldigt men mij ?

— Ja !

— Maar dat is onmogelijk !... dat is bespottelijk !

— Gij zult u voor den onderzoeksrechter moeten verantwoorden.

— Dus is het toch waar, dat gij mij komt aanhouden ? riep de ongelukkige nu met eene stem, die zijne hevige ontroering verried.

— Wij hebben daartoe bevel gekregen. Indien gij nog iets wilt medenemen, doe het dan dadelijk want wij hebben haast.

Genoveva zat als verpletterd, onbeweeglijk op haren stoel. Maar iets vreeselijks scheen haar de keel als toe te snijden en als lood op hare borst te drukken, hare oogen staarden met eene akelige strakheid, als was zij eenskaps in haar verstand geraakt.

— Maar ik ben onschuldig ! riep Jan niet kunnende begrijpen dat men, daar hij niet schuldig was, het recht had hem aan te houden.

— Dus te beter voor u, Jan, antwoordde de brigadier, maar wij zijn niettemin verplicht u mede te nemen, en zelfs geweld te gebruiken, indien gij weigert ons goedswillig te volgen.

De Wolvendooder sloeg eenen blik op zijne vrouw, en trauen kwamen in zijne oogen...

De gendarm liep de kamer rond, alsof hij het eenvoudig huisraad wilde in oogenschouw nemen.

— Hadaar is het geweer ! zegde hij eenskaps, het wapen ontdekkende in den hoek, waar Jan het des morgends had neergezet.

Hij greep en onderzocht het ; toen sprak hij tot den brigadier : De rechte loop is afgeschoten.

— Wat ? riep Jan, driftig maar hem toe gaande, zegt gij dat mijn geweer is afgeschoten.

— Parbleu ! dat zult gij toch wel weten, antwoordde de gendarm op spottenden toon.

Jan zag dat de gendarm de waarheid had gesproken...

't Was voor hem eene vreeselijke ontdekking !.

— O ! o ! riep hij op verschillende tonen, en 't was hem alsof de grond onder zijne voeten wegzoek...

Bleek als een doode, met wijd opengesperde oogen stond Genoveva op en riep op somberen toon haren man toe :

— Verdedig u dan toch, Jan ! Maar verdedig u dan toch, ongelukkige !

— Waarom moet ik mij verdedigen ? Ik ben onschuldig, zeg ik !

— Ik ben onschuldig ! Ik ben onschuldig ! herhaalt zij, zich de handen wringend, is dat alles wat gij weet te zeggen ?... Maar vertel aan de gendarmen, waar gij dezen nacht zijt geweest ; waarom uw geweer is afgeschoten !

— Ik weet het niet ! stottert hij.

— Gij weet het niet ?... O mijn God ! Ik vrees, ik vrees ! !...

Die woorden doen Renaud uit zijne verdooving ontwaken.

— Genoveva ! Genoveva ! zegt hij op hartroerenden toon, zoudt ook gij mij verdenken ?

— Ik weet niet wat ik denken moet ! stamelt zij in verbijsterinz...

— O Genoveva ! lieden die mij niet kennen, mogen mij kunnen verdenken, — maar gij, gij !... Neen, dat is niet mogelijk, dat kan niet waar zijn. Wanneer duizend stemmen zich tegen mij verheven ; wanneer de geheele wereld kon geloven dat ik een moordenaar ben, zou althans eene stem zich daartegen moeten verheffen en allen toeroepen : « Het is niet waar, Jan Renaud is onschuldig ! » Die stem moest de uwe zijn ! Genoveva, duurbare vrouw ! Gij, die mij kent, gij weet dat ik daartoe onbekwaam ben ! Ach, 't is wel hard, onschuldig te zijn en door gendarmen als eenen misdadiger gevangen genomen te worden ! Maar, door zijne vrouw verdacht worden !... Ach ! 't is verpletterend !... Maar, komaan, ik moet moedig zijn, ik moet sterk wezen ; ik wil het... Genoveva ! oh, twijfel niet aan mij ; nw twijfel zou smartelijker dan alles voor mij wezen !

Hij sloeg de handen voor het hoofd en zag de gendarmen aan, die ongeduldig stonden te wachten, hoewel zij te ontroerd waren om het te doen blijken.

— Ik kan hen toch niet langer laten wachten, vervolgde hij droevig. Genoveva, zij moeten mij wegvoeren, — ombels mij !

Zij verstond hem niet ; de arme vrouw scheen op het punt te zijn waanzinnig te worden.

Hij ging naar haar toe en opende zijne armen, om haar den kus van afscheid te geven.

Eenskaps slaakt zij een doordringenden kreet, deinst met afschuw achteruit en roept met half verstikte stem :

— Daar... op uwe hemdsmouw... Jan... daar is... bloed !

Bewusteloos valt zij achterover.

De gendarmen voelen eene rilling door hunne leden gaan.

Jan Renaud snelt naar zijne vrouw, tilt haar op en legt haar op het bed.

Toen ombelst hij haar hartstochtelijk ; hij bedekt haar voorhoofd, hare lippen, oogen en haren met kussen, terwijl dolle zuchten uit zijne zwoegend borst omhoog stijgen...

Na eenige oogenblikken, recht hij zich op, slaat eenen dwalenden blik om zich heen, plaatst zich tusschen de gendarmen en, als uitzinnig van droefheid, zegt hij hun toe :

— Breugt mij weg ! Brengt mij weg ! en snikkend verlaat hij zijne woning.

. . . . . .

Het onderzoek in de kamer, die de jongeling, alleen onder den naam van Edmond bekend, bij den herbergier Bertaux had bewoond, had niets opgeleverd, waaruit men kon opmaken wie hij was.

Tevergeefs waren de meubelen en de kleedingstukken doorzocht, men had geenen enkelen brief, geene letter geschrift gevonden.

In een houten koffertje, dat op den schoorsteenmantel stond, vond men drie bankbiljetten elk van honderd frank, zeven goudstukken van twintig frank en vijf frank in kleingeld.

Die som was waarschijnlijk de geheele bezitting van den jongeling geweest.

Men moest veronderstellen dat de dief in zijne verwarring het koffertje niet had opgemerkt, en dat hij, na waarschijnlijk in de meubelen gezocht te hebben was heengegaan zonder iets mede te nemen.

— Evenwel, merkte de prokureur der Republiek op, heeft het slachtoffer, volgens de aan 't postkantoor ingewonnen inlichtingen, eergisteren niet eenen brief ontvangen, zooals de herbergier meende, maar twee brieven ; wij moesten die dus hier vinden. De herbergier beweert, dat zijn huurder veel schreef, en niet alleen brieven, maar zoo iets als eene memorie, een verhaal. Trouwens, hier is onbeschreven papier, pennen, inkt, maar geen enkel geschrift. Komt u dat niet vreemd voor, heeren ?

— Er is waarlijk iets onverklaarbaars in, antwoordde de onderzoeksrechter.

Op dit oogenblik vestigde de vrederechter hunne aandacht op eene groote hoeveelheid in den haard liggende asch, die alleen van verbrand papier kon voortkomen.

— Hiermit zou men opmaken, zegde de onderzoeksrechter, dat de jongeling hetgeen hij geschreven had verbrandde, evenals de brieven, die aan hem gericht werden.

— Bij gebrek aan eene andere verklaring moeten wij ons te vreden stellen met de door u gevondene, antwoordde de prokureur der Republiek. Maar het geheimzinnige is nog geenszins opgehelderd.

De magistraten hadden bij den herbergier niets meer te doen ; zij begaven zich naar het huis van den vrederechter, waar zij zouden middagmalen.

Daar lieten zij de oude vrouw ontbieden, die de herbergier hun had aangeduid onder den naam van de Zwitersche.

— Hebt gij in den afgeloopen nacht een persoon uit het huis van den herbergier Bertaux zien komen ? vroeg de onderzoeksrechter.

— Ja, mijnheer ! was het antwoord.

— Hoe laat was het ?

— 't Zal omstreeks één uur zijn geweest.

— Hebt gij den persoon herkend ?

— Ja, mijnheer ! O, ik heb goed gezien, dat het de lange Jan Renaud, de Wolvendooder, was.

— Weet gij zeker, dat gij u niet bedrogen hebt ?

— Als hij het niet is, dan geleek de persoon sprekend op hem.

— 't Is goed, mejufvrouw ! Wij hebben u niets meer te vragen.

Onder het maken van diepe buigingen verwijderde zich de Zwitersche.

Een weinig later stegen de magistraten weder in een rijtuig en gingen naar Fremicourt op weg, waar zij ten acht ure aankwamen.

(*Wordt vervolgd.*)

(1) Verboden nadruk voor de gazetten die geene overeenkomst gesloten hebben met de *Société des gens de lettres* van Parys.